

MONUMENTENSTICHTING
BOARNSTERHIM

MONUMENTENSTICHTING BOARNSTERHIM
Boarnsterdyk 66 8491 AW Akkrum
Telefoon 06-53310841

E-mail mail@monumentenstichting.nl
Internet www.monumentenstichting.nl

BELEIDSDOCUMENT

2019-2024

Versie 22-07-2019

Met deze beleidsnota wil de Monumentenstichting Boarnsterhim uitleg geven over haar activiteiten gedurende de afgelopen jaren en een visie geven op het te voeren beleid in de eerstkomende jaren.

INHOUD

Inleiding	1
Korte omschrijving objecten	2
Missie / Doelen	6
Beheer /Verzekeringen etc.	6
Meerjarenprogramma's	8
Stand van zaken restauratie / onderhoud	9
Financieel overzicht	11
Toekomstig beleid	13
Contactinformatie / organisatiegegevens	14

1. Inleiding

De voormalige gemeente Boarnsterhim had tot 2010 een achttal rijksmonumenten in eigen bezit en beheer. Om meer mogelijkheden voor de financiering van restauratie en onderhoud te verkrijgen heeft de gemeenteraad besloten deze objecten in een stichting onder te brengen.

Zo ontstond als vrijwilligersorganisatie de “Monumentenstichting Boarnsterhim” met tot op heden de volgende bestuursleden/adviseur:

- **Piet Vellinga** te Akkrum, voorzitter
- **Kees de Boer** te Akkrum, secretaris
- **Jan Galama** te Reduzum, penningmeester
- **Wigle Pasma** te Grou, adviseur

De eigendomsoverdracht van de monumenten heeft plaatsgevonden op 3 november 2010. Uitgaande van berekeningen op basis van de toen bekende inzichten werd overeengekomen en in de overdrachtsacte vastgelegd dat de gemeente aan de stichting een jaarlijkse, op basis van CBS bouw, geïndexeerde bijdrage groot € 40.000,- betaalt voor het beheer en onderhoud.

Per 1 januari 2014 is de gemeente Boarnsterhim opgeheven. Haar grondgebied is opgesplitst en opgegaan in vier omringende gemeenten, waardoor de eigendommen van de Monumentenstichting Boarnsterhim in de gemeenten Heerenveen en Leeuwarden zijn komen te liggen.

Besloten is de Monumentenstichting Boarnsterhim te handhaven waarbij de met de voormalige gemeente gemaakte afspraken inzake de financiële bijdragen zijn gehandhaafd. Dit op basis van een gelijke verdeling over beide gemeenten. Jaarlijks vindt een gezamenlijk verantwoordingsoverleg plaats.

Dit beleidsplan 2019-2024 is een vervolg op het huidige beleidsplan 2013-2018. De voor die periode voorgenomen uitvoeringsplannen zijn voor een groot deel gerealiseerd

De Monumentenstichting Boarnsterhim heeft de volgende objecten in haar bezit:

Grondgebied gemeente Heerenveen

- Toren Terptsjerke Akkrum
- Toren Doelhoftsjerke Aldeboarn
- Mausoleum Frank Cooper / Netty de Graaf (Coopersburg) Akkrum
- Klokkenstoel gemeentelijke begraafplaats Nes

Grondgebied gemeente Leeuwarden

- Toren kerk Idaerd
- Toren Eagum
- Hempenser poldermolen onder Wergea
- Urinoirgebouwtje Wergea

2. Korte omschrijving objecten

Het gemeentelijk eigendom van kerktorens stamt uit de periode waarin Napoleon aan de macht was in toenmalig Nederland. De torens waren van militair-strategisch belang, reden waarom ze eigendom werden van de overheid. Nadien zijn veel torens, soms na lange gerechtelijke procedures, teruggegaan naar de kerkelijke gemeenten maar een aantal zijn gemeentelijk eigendom gebleven, zo ook deze 4 kerktorens in de voormalige gemeente Boarnsterhim.

2.1 KERKTOREN AKKRUM (monumentnummer 35935)

De huidige Hervormde kerk en spitstoren werden herbouwd in 1759. De toren werd ommetseld in 1882. Aan de klokkenstoel hangen 2 klokken waarvan één van P. Vermaten van 1698 met een diameter van 120 cm. De tweede klok werd vervangen door een moderne klok. De oude gescheurde klok, eveneens van Vermaten uit 1698, is bewaard gebleven en naast de kerk opgesteld.

Het torenuurwerk wordt elektrisch aangedreven en tijdens de een opknapbeurt in 2013 zijn de 3 wijzerplaten gerenoveerd en is bovendien een vierde wijzerplaat aangebracht.

2.2 KERKTOREN ALDEBOARN (monument nummer 35950)

De huidige toren met lantaarn is herbouwd in 1737. De grote klok, met een onder-doorsnede van 134 cm en een gewicht van 1470 kg dateert van 1526, is van grote monumentale waarde. Hij is gegoten door Geert van Wou, één van de bekendste klokkengieters uit die periode. Omdat de oorspronkelijke kleine klok in de oorlog werd weggehaald heeft het dorp met succes actie gevoerd voor een nieuwe klok. In 1991 werd een in 1953 gegoten klok met een onder-diameter van 103 cm en een gewicht van 690 kg herplaatst.

Het historisch waardevolle torenuurwerk dateert van 1907, heeft 2 slagwerken en is voorzien van een elektrische opwindinrichting.

2.3 MAUSOLEUM AKKRUM (monumentnummer 514873)

Bijzonder is het in Art Nouveau stijl ontworpen, in 1906 gebouwde mausoleum te Akkrum waarin de graftombe van de, in Akkrum als Folkert Kuipers geboren, Amerikaan Frank H. Cooper en zijn vrouw Antoinette de Graaf. De bijzetting van de in 1904 en 1878 overledenen vond plaats in 1907. Het mausoleum ligt in de mooie parkachtige tuin nabij het door Cooper in 1900 gestichte bijzonder vormgegeven wooncomplex Coopersburg. Het complex werd gebouwd voor de minst draagkrachtige ouden van dagen, die er gratis mochten wonen en zelfs nog konden beschikken over brandstof en enig geld voor levensmiddelen.

Na renovatie eind vorige eeuw is het zeer bijzondere complex geschikt gemaakt als wooneenheden voor 1 - 2 persoonshuishoudens en eigendom van woningcorporatie Elkien.

2.4 KLOKKENSTOEL NES (monumentnummer 35942)

De houten klokkenstoel te Nes, waarschijnlijk daterend van 1907, van de gemeentelijke begraafplaats aldaar ligt op de terp waarop in het verleden het Nesser klooster was gesitueerd. Het rijke klooster, gesticht in 1243 door de Ridders van de Duitse Orde, is erg belangrijk geweest voor een ruime omgeving. De huidige 480 kg wegende luidklok met een onderdiameter van 90 cm is in 1950 aangebracht.

KERKTOREN IDAERD (monumentnummer 22919)

Het betreft een zadeldaktoren herbouwd in 1541. Dit blijkt uit een in de westgevel aangebrachte gevelsteen. De kerk zelf dateert van 1774. In de klokkenstoel hangen 2 luidklokken waarvan één uit de 14e eeuw en een moderne in 1950 door de Gebr. Van Bergen Heiligerlee gegoten klok. Het zeer waardevolle smeedijzeren torenuurwerk dateert van 1573 en is daarmee één van de oudste in Fryslân. Het uurwerk is voorzien van een elektrisch opwindsysteem

2.5 KERKTOREN EAGUM (monumentnummer 22880)

De zadeldaktoren is oorspronkelijk gebouwd in de 13e eeuw. De oorspronkelijke kerk werd herbouwd in 1777 en in 1838 alweer, en toen voorgoed, afgebroken waarbij de toren werd gehandhaafd. In 1888 was het metselwerk blijkbaar zo slecht dat de toren aan de buitenzijde geheel is bepleisterd.

De beide oorspronkelijke 13^e eeuwse luidklokken zijn tijdens de 2^e wereldoorlog verwijderd en afgevoerd. Wonder boven wonder is de kleine klok weer teruggekomen. Tijdens de restauratie van 1998 is een grote klok uit 1958 bijgeplaatst. In de toren bevindt zich een niet meer in bedrijf zijnd mechanisch uurwerk van omstreeks 1950. Het uurwerk is nu voorzien van een elektrische aandrijving.

2.6 HIMPENSERPOLDERMOLE WERGEA (monumentnummer 34603)

De uit 1863 daterende Himpenserpoldermole is met een gevlucht van 24 mtr. de grootste in zijn soort in Fryslân. De monniksmolen is gebouwd voor bemaling van de gelijknamige in 1784 drooggelegde polder onder Wergea. Die functie verloor de molen in 1959 waarna het polderbestuur de opstal voor afbraak te koop aanbood. Aangezien dit in strijd was met de molenverordening werd geen sloopvergunning verleend. Uiteindelijk werd de molen verkocht aan de toenmalige gemeente Idaarderadeel. Bijzonder is dat de vijzel door een elektromotor wordt aangedreven maar dat er ook op windkracht kan worden gemalen. Wetterskip Fryslân is eigenaar van de elektrische aandrijving.

2.7 URINOIR WERGEA (monumentnummer 514878)

Een bijzonder rijksmonument is het uit omstreeks 1915 daterende urinoirgebouwtje tegenover de kerk te Wergea. Het was één van de eerste prefab betonproducten uit een tijd waarin beton standaardbouw in opkomst was. De vormgeving is afgeleid van gietijzeren voorbeelden.

Bekend is dat ze in meerdere dorpen zijn geplaatst (in het naburige dorp Grou zelfs 2) maar alle verdwenen zijn m.u.v. van dit vermoedelijk nog enige exemplaar in zijn soort. Aangenomen wordt dat de kerkvoogdij destijds het initiatief voor de bouw hiervan heeft genomen.

Per object is/wordt een brochure vervaardigd. Verder zijn uitgebreide beschrijvingen van de monumenten opgenomen op de website www.monumentenstichting.nl en in de registers van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.

3. Doelen/ missie

Het bevorderen van de instandhouding van monumenten als bedoeld in de Monumentenwet of andere cultuurhistorische objecten, gelegen binnen de grenzen van de voormalige gemeente Boarnsterhim, thans onderdeel van de gemeenten Heerenveen en Leeuwarden, en voor zover ze zijn ondergebracht in deze stichting.

Hieronder wordt, voor zover van belang voor de betreffende objecten, ook haar directe omgeving begrepen.

Het ten dienste stellen van de opstellen en inventaris aan de gemeenschap voor zover dit binnen haar mogelijkheden ligt.

Zij tracht deze doelen te bereiken door:

- het restaureren, onderhouden en beheren van de betreffende monumenten,
- het, indien gewenst, hierbij betrekken van voor de objecten van belang zijnde omgevingsfactoren
- het verwerven van geldmiddelen daarvoor.
- het inschakelen van enthousiaste vrijwilligers voor beheer

De financiële planning voor de restauratie- en onderhoudswerkzaamheden binnen deze planperiode is gebaseerd op meer-jaren onderhoudsprogramma's. Uitvoering kan plaatsvinden door verkrijging van overheidssubsidies, bijdragen van fondsen en van derden. Uitgangspunt daarbij is een sobere en doelmatige werkwijze.

Binnen de grenzen van de gemeenten Leeuwarden en Heerenveen kan het voorkomen dat voor waardevolle rijks- en gemeentelijke monumenten voor het eigendom en beheer een beroep op de stichting wordt gedaan. In goed overleg en met toestemming van genoemde gemeenten is de stichting bereid medewerking te overwegen, mits dit voor de stichting financieel mogelijk is.

4. Beheer/ verzekeringen

Naast eigen inzet van het bestuur zijn voor het toezicht en beheer vrijwilligers beschikbaar. Voor een deel kan ook een beroep worden gedaan op de kerkbeheerders als (mede)gebruikers van de kerktorens waarmee een goede samenwerking is. Dit geldt, voor zover van toepassing, ook voor het gezamenlijk uitvoeren van onderhoudsprogramma's.

Kerken/ torens in de dorpen zijn voor iedereen herkenbare en onmisbare objecten. Goed werkende klokken /uurwerken en de mogelijkheid tot het plaatsen van de vlag op de toren bij hoogtepunten als Koninklijke feestdagen, dorpsfeesten etc. zijn waardevolle tradities. Het bestuur stelt zich ten doel deze tradities met behulp van vrijwilligers zoveel mogelijk te faciliteren.

De Himpenserpoldermole wordt bemand door 2 enthousiaste en deskundige, vrijwillige molenaars. Gelet op hun leeftijd wordt voor versterking gezocht naar een jonge gediplomeerde molenaar. Hun werk betreft niet alleen de molen in werking te houden maar ook het klein onderhoud, het maaien van het molenperceel etc. Daarnaast hebben zij een niet onbelangrijke voorlichtingsfunctie vanwege een behoorlijk aantal bezoekers. De molen is goed bereikbaar vanaf het naastgelegen fietspad. Begin 2019 is de Noordelijke Ringvaart uitgediept, waardoor de molen ook vanaf het water weer bereikbaar is.

Bijzonder in de molen is dat het Wetterskip Fryslân de molen gebruikt als onderkomen voor een elektrisch aangedreven gemaal. De vijzel kan dan ook zowel op windkracht als op elektrisch worden aangedreven. Eens per jaar is er een evaluatieoverleg betreffende de samenwerking tussen stichting, molenaars en Wetterskip.

De begrafenisvereniging De Laatste Eer te Akkrum beheert de klokkenstoel op het kerkhof van Nes.

Het Mausoleum is, onder begeleiding van vrijwilligers, te bezichtigen in het kader van rondleidingen in /rond het wooncomplex Coopersburg, welke worden georganiseerd door de Stifting Akkrum Âld en Nij.

Na een opknappbeurt begin 2015 is het urinoir in Wergea weer in gebruik genomen. Met de Gemeente Leeuwarden is de afspraak gemaakt dat de brugwachter van de naastgelegen brug verantwoordelijk wordt voor het dagelijkse beheer. Op deze wijze is het beheer in de maanden april t/m oktober gewaarborgd.

Jaarlijks vindt er een gebruikersoverleg met de vrijwilligers en kerkbesturen plaats, waarin alle objecten worden belicht. Naast een belangrijke signaal-functie, maken we graag gebruik van hun ervaringen en voorstellen.

Met de Monumentenwacht Fryslân heeft de Monumentenstichting Boarnsterhim een contract afgesloten voor het opstellen van een tweejaarlijks inspectierapport van de kerktorens te Akkrum, Aldeboarn, Eagum en Idaerd, voor de Klokkenstoel te Nes en de Himpenserpoldermole te Wergea. Voor het Mausoleum te Akkrum en het Urinoir in Wergea wordt om de vier jaar een inspectierapport opgesteld.

Door de Stichting tot behoud van het Torenuurwerk is in 2011 een inspectierapport opgesteld van de torenuurwerken in de vier kerktorens van Akkrum, Aldeboarn, Idaerd en Eagum. Daarnaast adviseert zij onze stichting inzake onderhouds- en restauratieplannen voor de torenuurwerken.

Elke twee jaar worden de bliksemafleiderinstallaties van de objecten gecontroleerd en doorgemeten door Hankels Technisch Bedrijf te Wommels.

Met Vellema Torenuurwerken BV Hallum is een contract afgesloten voor het jaarlijks inspecteren en smeren van de klok- en uurwerkinstallaties in de kerktorens van Akkrum, Aldeboarn, Eagum, Idaerd en in de klokkenstoel te Nes.

Alle objecten zijn middels een opstalverzekering verzekerd bij verzekeringsmaatschappij Donatus. Daarnaast is bij Donatus ondergebracht een Bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering en, ten behoeve van de vrijwilligers, een Collectieve Ongevallen Verzekering.

5. Meerjarenprogramma's onderhoud/ subsidietoekenningen

Van de meeste objecten zijn/ worden door de SBKGNN (Stichting Behoud Kerkelijke Gebouwen Noord Nederland), in het kader van de sinds kort geldende SIM (Subsidieregeling Instandhouding Monumenten), voor perioden van 6 jaar, meerjaren-onderhoudsprogramma's opgesteld. Voor de Himpenserpoldermole wordt dit uitgevoerd door Van Reeuwijk Bouwmeesters uit Arum. Op basis hiervan kan voor instandhoudingsonderhoud een rijkssubsidie worden verkregen van 60% voor de molen en van 50% voor kerktorens en overige objecten van de subsidiabele kosten. Onderhoud aan o.a. installaties en opstalverzekeringen vallen daarbuiten.

Een groot knelpunt is dat voor een onderhoudsperiode van 6 jaar als maximale subsidiebasis wordt aangehouden 3% van de verzekerde of herbouwwaarde van de objecten. Veel te weinig om het noodzakelijke onderhoud van te bekostigen. Dit kan alleen worden opgelost door extra bijdragen van fondsen of derden.

Gelet op de kosten voor het opstellen van een meerjarenprogramma is voor twee Rijksmonumenten (de Klokkenstoel bij Nes en het Urinoir te Wergea) met een relatief lage herbouwwaarde besloten vanaf 2018 geen instandhoudingsplan meer op te stellen. De te verwachten subsidie weegt niet op tegen de aanvraagkosten.

Voor restauratiewerkzaamheden, welke niet onder de instandhoudingsregeling vallen, kan in sommige gevallen, op basis van de SUMO (Subsidieregeling Monumenten) regeling, een bijdrage van de provincie Fryslân worden verkregen.

Zie ook de Financiële verantwoording op de Welkomspagina van de website www.monumentenstichting.nl.

6. Stand van zaken restauraties/ onderhoud

Vanaf de oprichting van de Monumentenstichting Boarnsterhim tot heden is, naast het jaarlijkse reguliere instandhoudingsonderhoud, aan een aantal monumenten groot onderhoud, c.q. restauratiewerk uitgevoerd. De stichting blijft zich inzetten voor passend onderhoud bij de instandhouding van de objecten.

Onderstaand een beknopt overzicht van de in de afgelopen planperiode uitgevoerde werkzaamheden:

GRONDGEBIED GEMEENTE HEERENVEEN

- Kerktoren Akkrum:

2013: herstel dakgoten en galmborden, restauratie buitenvoegwerk, herstel torenkruis, vergulden windwijzer, renovatie wijzerwerken en wijzerplaten/ aanbrengen extra vierde wijzerplaat, volledige schilderbeurt

2016: vervangen twee defecte luidmotoren

2017: plaatsen overspanningsbeveiliging in groepenkast

- Kerktoren Aldeboarn:

2014: grote restauratie gehele kerktoren, herstel buitenhoutwerk, herstel spant- + balkconstructies, restauratie buitenvoegwerk, herstel torenkruis, vergulden windwijzer, renovatie wijzerwerken en wijzerplaten, schilderwerk, restauratie grote luidklok, plaatsen nieuwe houten luidassen, monteren slingervangmechaniek, volledige schilderbeurt
2017: plaatsen overspanningsbeveiliging in groepenkast

- Mausoleum Akkrum:

2017: schilderwerk, repareren gewelf, reinigen dakgoten

- Klokkenstoel Nes:

2013: herstel vergane houtwerk, algehele schilderbeurt, vergulden windwijzer

2015: reinigen houtwerk

2017: reinigen houtwerk

2018: 3 vergane houten stijlen en liggers vervangen, herstel overig vergane houtwerk, herstel gemetselde poeren, algehele schilderbeurt

GRONDGEBIED GEMEENTE LEEUWARDEN

- Kerktoren Idaerd:

- 2017: herstel gevelvoegwerk, restauratie wijzerplaat, vergulden wijzers en windvaan, herstel dakpanbedekking, herstel stucadoorwerk, volledige schilderbeurt, stralen binnenmuren hal toren
- 2018: binnenschilderwerk gewelf toren

- Kerktoren Eagum:

- 2015: schoonmaken buitengevels
- 2017: plaatsen overspanningsbeveiliging in groepenkast
- 2018: van buitenmuren bestaande verflagen verwijderen, loszittend stucwerk vervangen, aanbrengen geheel nieuw verfsysteem

- Himpenserpoldermole:

- 2016: volledige restauratie molen, doorhalen en behandelen roeden, heklatten vervangen, herstel houtwerk, nieuwe rietbedekking molenkop, kruipalen vervangen, vernieuwen hekwerk molenerf, volledige schilderbeurt

- Urinoir Wergea:

- 2015: betonwanden schoonmaken, repareren en van coating voorzien, roestige gaasroosters vervangen door RVS gaas

7. Financieel overzicht

Op basis van de meerjarenprogramma's en de hieruit voortvloeiende onderhoudsschema's zijn meerjarige financiële overzichten opgesteld met de te verwachten rijks-, provinciale-, gemeentelijke en overige bijdragen. Jaarlijks wordt een financiële verantwoording overgelegd aan de gemeenten Heerenveen en Leeuwarden. Uit de beschikbare gemeentelijke bijdragen worden in eerste instantie de vaste/ variabele beheers- en bestuurskosten gefinancierd, waarbij de verzekeringen als belangrijkste kostenpost is. Het resterende deel kan worden ingezet als eigen bijdrage in de onderhoudskosten.

Een onzekere factor is de regelmatig wijzigende subsidiestructuur van de RCE. Zo is het subsidiepercentage van het Rijk (m.u.v. molens) verlaagd naar 50%. Verder is recentelijk het subsidie criterium van 3% van de herbouwwaarde ingevoerd. In heeft consequenties voor de toekomstige onderhoudsprogramma's. Duidelijk is al wel dat de stichting in de toekomst steeds meer aangewezen zal zijn op fondsen en particuliere bijdragen.

De stichting heeft tot op heden voor bijna alle restauratieprojecten financiële steun kunnen vinden bij verschillende fondsen. Verder zijn voor enkele projecten bijdragen ontvangen van hierbij betrokken kerkvoogdijen en incidenteel door enkele lokale instellingen uit de dorpen. Zonder voornoemde bijdragen zouden de restauraties niet zijn gerealiseerd. We zijn de gevers daar zeer erkentelijk voor.

In de bijlage is als momentopname een financieel meerjarenoverzicht opgenomen per 31-12-2018. Voor de actuele stand van zaken, de jaarrekening etc. wordt verwezen naar onze website www.monumentenstichting.nl.

Uit de financiële overzichten blijkt dat zeker op langere termijn de onderhoudsplannen niet uit te verwachte middelen kunnen worden gefinancierd. Er zal daarom gezocht moeten worden naar externe financiering. Bijdragen van maatschappelijke organisaties, fondsen en particulieren zullen noodzakelijk zijn om het onderhoud uit te kunnen voeren.

De monumentenstichting heeft in de afgelopen planperiode verschillende donaties mogen ontvangen, genoemd kan worden:

Voor het onderhoud aan de klokkenstoel te Nes in 2013 een financiële steun van de RDO De Balije van Utrecht en voor het vergulden van de windvaan op de klokkenstoel werd een bijdrage ontvangen van de Stichting Restauratie Hulpfonds Klokkenstoelen

Voor de financieel tegenvallende restauratie in 2017 konden we opnieuw rekenen op een bijdrage van de RDO De Balije van Utrecht. Daarnaast is een subsidie ontvangen van de Haubois Bootsma stichting.

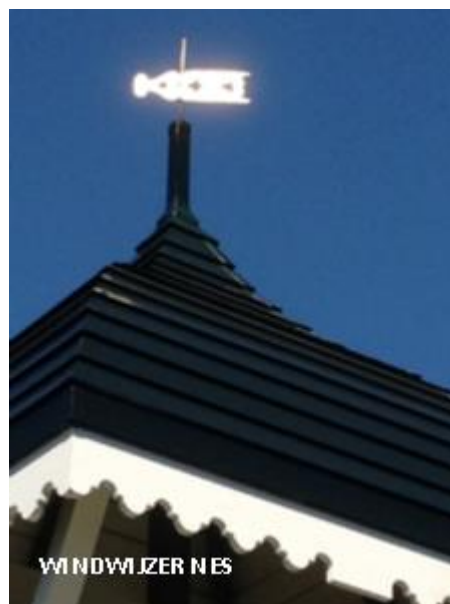
Voor het onderhoud in 2013 aan de uurwerkinstallatie en het aanbrengen van een vierde, nog ontbrekende, wijzerplaat op de toren van Akkrum ontving de Monumentenstichting van het Coöperatiefonds van de RABObank, de PKN-gemeente Akkrum-Nes, het Klaverbladfonds, Plaatselijk Belang Akkrum-Nes en de Stichting Welgelegen de nodige extra middelen.

De grote restauratie van de kerktoeren van Aldeboarn in 2014 werd mede mogelijk gemaakt door bijdragen van de Rabobank Heerenveen-Zuidoost Friesland, de RDO De Balije van Utrecht, de Gravin van Bylandt Stichting, Stichting Dr. Hendrik Muller's Vaderlandsch Fonds, de Van Heloma Stichting, het Prins Bernhard Cultuurfonds en Plaatselijk belang Aldeboarn.

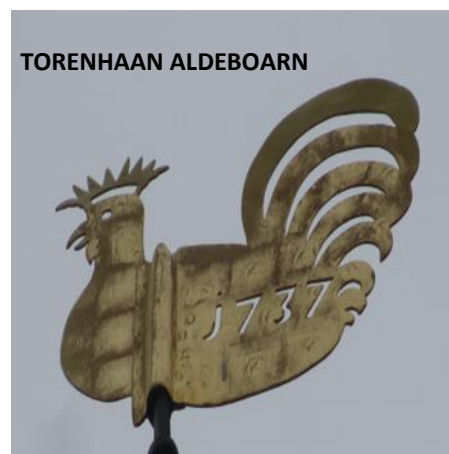
Voor de grote restauratie in 2016 van de Himpenserpoldermole zijn bijdragen ontvangen van het Dinamo Fonds, de Stichting Dr. Hendrik Muller's Vaderlandsch Fonds, de P.W. Janssen's Friesche Stichting, Van Heloma Stichting, het Prins Bernhard Cultuurfonds, de Boelstra Olivier Stichting, de Meindersma-Sybenga Stichting, het Sint Anthony Gasthuis fonds, de Stichting Bouwcultuurfonds Friesland, de Rabobank Leeuwarden-Noordwest Friesland en de Stichting De Jonge Arnoldus

Voor het opknappen van de hal in de kerktoeren van Idaerd in 2017 leverde de Kerkvoogdij Reduzum-Idaerd een financiële bijdrage.

De restauratie in 2018 van de buitenkant van de toren Eagum is financieel ondersteund door het Dinamo Fonds, de Van Heloma Stichting, het Prins Bernhard Cultuurfonds, de Meindersma-Sybenga Stichting, de Stichting Bouwcultuurfonds Friesland, de Rabobank Heerenveen-Zuidoost Friesland en de Gravin van Bylandt Stichting

TORENHAAN ALDEBOARN

TORENHAAN EAGUM

8. Beleidsvoornemens

Op grond van het vorenstaande richt de stichting zich voor de periode 2019-2024 op het volgende beleid: In stand houding van de gebouwen door uitvoering van de op de meerjarenprogramma's gebaseerde werkzaamheden. Voor deze beleidsperiode zal dit in hoofdzaak bestaan uit periodiek onderhoud

- Daarbij tijdig blijven inspelen op de zich voordoende ontwikkelingen, zoals b.v. wijzigingen in de subsidiestromen
- Voor de ontbrekende middelen bijdragen vragen van fondsen, instellingen en andere belanghebbenden, zoals b.v. kerkbesturen en dorpsbelangen.
- Het onder de aandacht brengen van het belang van de monumenten als cultuurhistorisch waardevolle objecten voor de dorpsgemeenschappen, o.a. door het maken van brochures, actueel houden van de website, media aandacht, publieksacties etc.
- Het bevorderen/ begeleiden van het beheer en behoud van de objecten door inzet van vrijwilligers.
- Waar mogelijk en gewenst samenwerking zoeken met gelijkgerichte instanties, eventueel in overleg met de gemeenten. Uitgangspunt daarbij is dat het meerwaarde op moet leveren bij alle partijen
- Het positief benaderen van verzoeken tot overname van rijks- en gemeentelijke monumenten, mits dit financieel is afgedekt
- Bereidheid tot uitbreiding van het werkveld tot de omgeving van de objecten waar het toekomst gerichte activiteiten betreft en voor zover van belang voor de objecten. Binnen de mogelijkheden van de stichting zal dit financieel beperkt blijven
- Het beleid zal, wanneer de ontwikkelingen daartoe aanleiding geven worden bijgesteld. Dit zal in overleg met de beide betrokken gemeenten plaatsvinden.

Bijlagen:

- Financieel meerjarenoverzicht periode 2019 – 2024 d.d. 27-03-2019
- Beknopt overzicht Actuele stand van zaken verschillende monumenten d.d. 16-04-2019

Contactinformatie

PIET VELLINGA VOORZITTER	KEES DE BOER SECRETARIS	JAN GALAMA PENNINGMEESTER	WIGLE PASMA ADVISEUR
			
Tel 06-53789320 piet@monumentenstichting.nl	Tel 06-53310841 kees@monumentenstichting.nl	Tel 06-39445558 jan@monumentenstichting.nl	Tel 06-10106825 wigle@monumentenstichting.nl

Organisatie gegevens

MONUMENTENSTICHTING BOARNSTERHIM

Boarnsterdyk 66 8491AW Akkrum
Telefoon 06-53310841
E-mail mail@monumentenstichting.nl
Internet www.monumentenstichting.nl

K.v.K. Leeuwarden 50175459
Rabobank Heerenveen NL34RABO0149866771
BIC nummer RABONL2U
Fiscaal nummer 8225.94.560

MONUMENTENSTICHTING
BOARNSTERHIM

Monumentenstichting Boarnsterhim		Versie 14-06-2019
	Actuele stand van zaken verschillende monumenten	Opmerkingen/ acties:
• Akkrum kerktoeren Nr. 35935	Onderhoudstoestand exterieur matig; interieur matig * Inspectierapport aug. 2017 door Monumentenwacht / Door SBKGNN is 01-02-2018 PIP2019-2024 € 166.141,- opgesteld. Voor de aanvraag bij RCE is door SBKGNN (op basis van herbouwwaarde) een deelbegroting opgesteld van € 36.853,-. Op 29-08-2018 door RCE SIM2018 beschikking van € 18.427,- afgegeven. Door SBKGNN op 17-09-2018 aanvraag SUMO2018 ad. € 128.828,- ingediend. Op 11-12-2018 van provincie een beschikking van € 63.855,- ontvangen. * In 2013 onderhoud exterieur ad. € 65.650,- uitgevoerd. In 2014, 2015, 2017 en 2018 zijn geen werkzaamheden uitgevoerd, In 2016 zijn ten gevolge van een storing de twee motoren van de luidklokken vervangen. In 2019 uiterlijk 11 december start restauratiewerkzaamheden SUMO2018, dan ook schilderwerk uit het PIP2019-2024 uitvoeren. In maart 2019 is geconstateerd dat de torenklok noordzijde, ten gevolge van een inwendige gebroken as van het wijzerverdeelwerk, stil staat. Herstel zal gelijktijdig met onderhoudswerk exterieur worden uitgevoerd.	
• Akkrum mausoleum Nr. 514873	Onderhoudstoestand redelijk; * Inspectierapport juni 2018 door Monumentenwacht / Door SBKGNN (op basis van herbouwwaarde) maart 2017 SIM2018-2023 € 8.165,- ingediend. Op 29-09-2017 door RCE subsidie van € 3.645,- toegekend. * In 2012 schilderwerk uitgevoerd. In 2013, 2014, 2015, 2016 en 2018 zijn geen werkzaamheden uitgevoerd. In 2017 is voor €1.255,- aan schilderwerk uitgevoerd. In 2019 coating goten herstellen en offerte herstel natuursteen opvragen. Voor de restauratie van natuursteen en dak is van Steenhouwerij De Vries een prijsopgaaf groot € 18.843,- ontvangen. Voor de financiering hiervan zal door SBKGNN een SUMO2019 subsidie worden aangevraagd.	
• Aldeboarn kerktoeren Nr. 35950	Onderhoudstoestand exterieur matig; interieur goed; * Inspectierapport feb. 2019 door Monumentenwacht / PIP2020-2025 € 79.572,- en SIM zijn opgesteld en door SBKGNN ingeleverd bij RCE op 25-03-19. * In 2016 zijn de staaldraden van beide slaghamers vervangen. In 2017 en 2018 zijn geen werkzaamheden uitgevoerd. In de september-oktober van 2019 zal De Vries Schilders buitenschilder-/onderhoudswerk uitvoeren. Richtprijs € 45.000,-. Deze werkzaamheden kunnen gefinancierd worden uit een resterend klein budget uit PIP2014-2019 plus een budget vooruitlopend uit de SIM2020-2025.	
• Eagum kerktoeren Nr. 22880	Onderhoudstoestand goed; * Inspectierapport aug. 2018 door Monumentenwacht / Door SBKGNN is d.d. 13-03-2017 PIP2018-2023 € 14.913,- en door RCE op 29-08-2017 SIM2017 beschikking € 7.457,- afgegeven. Door SBKGNN is de financiële eindverantwoording BRIM2011 opgesteld en d.d. 19-06-2018 aan totaal voor € 64.224,- goedgekeurd. * Restauratiewerkzaamheden eerste fase zijn eind 2012 opgeleverd. In 2014, 2015 en 2016 zijn geen onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. Mei 2015 is door AutoClean Akkrum de noordgevel schoongemaakt. In 2017 is onderhoudswerk tot restbedrag beschikking (ca.35.000,-) uitgevoerd. Op 17-12-2016 SBKGNN opdracht gegeven tot voorbereiding en begeleiding van de tweede fase van restauratie/onderhoudswerkzaamheden. Uit een deskundigenadvies blijkt dat voor een duurzaam herstel de oude verflagen op de muren geheel verwijderd moeten worden. De kosten van dit herstel overstijgen in hoge mate de begroting. Aan De Vries Schildersbedrijf is opdracht gegeven (€ 72.366,-). De eerste helft van de werkzaamheden zijn in 2017 en de tweede helft zijn in 2018 uitgevoerd. Eind 2017 zijn een aantal fondsen aangeschreven om het dreigende tekort zo veel mogelijk terug te dringen. Aan fondsen is een bedrag van € 25.000,- toegezegd. Het werk is op 12 juni 2018 opgeleverd. In het voorjaar van 2019 is rond de toren nog een grindgoot aangelegd en een storing aan de uurwerkinstallatie verholpen. Daarnaast zijn in dat jaar geen werkzaamheden gepland.	
• Idaerd kerktoeren Nr. 22919	Onderhoudstoestand goed / luidklokken en torenuurwerk matig; * Inspectierapport nov. 2015 door Monumentenwacht / PIP2011-2016 € 95.057,- / € 40.445,- en BRIM zijn opgesteld door SBKGF. Op 02-07-10 door RCE subsidiebeschikking € 61.787,- / € 26.289,- afgegeven (voor kerk en toren). Kerkvoogdij heeft bij provincie 15% aanvullende subsidie aangevraagd en toegekend gekregen. Het betreffende (voorschot 90%) bedrag is inmiddels aan de stichting uitbetaald. Offerte Vellema is opgenomen in de door SBKGNN opgestelde PIP2017-2022 BRIM € 57.604,- 31-3-16 ingediend. Op 30-08-2016 door RCE subsidiebeschikking BRIM2013 € 4.504,- afgegeven. Door SBKGNN is op 18-09-2017 bij provincie aanvraag restauratiesubsidie voor klokken en uurwerk ingediend. Rapportage en advies d.d. 09-08-2017 luidklokken Jaap Pomstra en offerte Vellema zijn hiervoor de basis geweest. Op 19-12-2017 is de beschikking afgegeven SUMO2017 € 36.197,-. Voor de restauratie van uurwerk en klokken zijn september 2018 verschillende fondsen aangeschreven met toezeggingen tot € 23.500,-. * In 2012 schilderwerk exterieur ad. Ca. € 10.500,- uitgevoerd. In 2013, 2014 en 2015 geen werkzaamheden uitgevoerd. In 2016, onder directie van SBKGNN, onderhoudswerk uitgevoerd door SD van der Vegt (laagste inschrijver € 34.482,-). In voorjaar 2017 nog binnenschilderwerk uitgevoerd. Totale kosten incl. directievoering ca. € 38.500,-. Aan SBKGNN september 2018 opdracht gegeven voor directie/begeleiding van de restauratiewerkzaamheden aan luidklokken en torenuurwerk. Aan Vellema opdracht € 45.250,- Op 6 febr. 2019 is de kleine klok uit toren getakeld om in Asten gerestaureerd te worden. In verband met de aanwezige vleermuispopulatie zullen eind juni / begin juli de klokken weer teruggehangen worden. Aanvullend zullen nog verschillende bouwkundige werkzaamheden nodig zijn.	
• Nes klokkenstoel Nr. 35942	Onderhoudstoestand goed; * Inspectierapport nov. 2015 door Monumentenwacht / PIP 2013-2018 € 14.018,- en BRIM zijn opgesteld door SBKGF ingeleverd op 16-01-12; Op 02-06-2012 door RCE subsidie van € 8.411,- toegekend. Gelet op de lage herbouwwaarde wegen de kosten voor het opstellen van een nieuwe PIP/SIM niet op tegen de te verwachten subsidie, deze is dan ook niet aangevraagd. * In 2013 geheel geschilderd en windvaan verguld. In mei 2015 en juni 2017 is door AutoClean Akkrum schilderwerk schoongemaakt. In 2014, 2015, 2016 en 2017 zijn geen onderhoudszaamheden uitgevoerd. Op 01-06-2018 opdracht gegeven voor schilderwerk € 6.321,-. Juli 2018 blijkt dat binnen in de staanders zwaar rottende delen zijn ontstaan. Opdracht gegeven aan V.d. Vegt Weidum tot herstel op regiebasis (richtlijn € 20.350,-) Aan fondsen is in 2018 totaal een bedrag van € 9.000,- toegezegd. Het werk is op 8-10-18 opgeleverd. Totale kosten voor herstel en schilderwerk zijn uiteindelijk ca. € 35.500,-.	
• Wergea molen Nr. 34603	Onderhoudstoestand goed; * Inspectierapport 2017 door Monumentenwacht / Jaarlijkse bijdrage Wetterskip € 2.750,-. Voor de SIM periode 2019-2014 is door Van Reeuwijk Bouwmeester een nieuw instandhoudingsplan € 63.690,- opgesteld, februari 2018 ingediend. Door RCE 29-08-2018 SIM2018 beschikking € 30.000,- afgegeven * In 2016 is, onder directie van Gijs van Reeuwijk bouwmeester, door Kolthof Stiens groot onderhoud gepleegd. De eindafrekening resulteert in een totaal van ca. € 115.000,- (incl. Directievoering) Van verschillende fondsen is hiervoor een bijdrage van totaal € 42.500,- ontvangen. In 2017, 2018 en 2019 worden reguliere onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd.	
• Wergea urinoir Nr. 514878	Onderhoudstoestand goed; * Inspectierapport nov. 2015 door Monumentenwacht / PIP 2013-2018 € 5.787,- en BRIM zijn opgesteld en door SBKGF ingeleverd op 16-01-2012. Op 26-06-2012 door RCE subsidie van € 3.199,- toegekend. Gelet op de lage herbouwwaarde wegen de kosten voor het opstellen van een nieuwe PIP/SIM niet op tegen de te verwachten subsidie, deze is dan ook niet aangevraagd. * Juni 2015 onderhoudswerk uitgevoerd door Bouwbedrijf De Jong Workum. In 2016, 2017 en 2018 zijn geen werkzaamheden uitgevoerd. In 2019 staan geen werkzaamheden gepland.	

